

ישיבת המתמידים "מאור שרגא" בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

פר' מקץ - חנוכה תשפ"א

פרשת "מקץ"

"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם" (מ"א א'). בפסוק זה יש רמזי הלכה לחנוכה בר"ת: וכל ישראל הנרות ידליקו, מצותה קודם צאת (הכוכבים), שמאל נר תדליק ימין מזוזה, יש מחלוקת יש מוסיפים ויש פוחתים, ראשון עיקר הלכה, חי לילות מדליקים. (ספה"ק)

*

"והנה מן היאור עולות שבע פרות" וכו', (מ"א ב'). חנוכה חל תמיד בשבוע בו קוראים פרי "מקץ", ויש אכן קשר בין נס חנוכה לבין חלומות פרעה. בחלום מסופר - שהפרות הדקות והחלשות הצליחו לאכל את הפרות הבריאות והחזקות, וכן השבלים הדקות בלעו את השבלים הבריאות והמלאות, ובמקביל כך קרה גם לחשמונאים נגד היוונים שנפלו "גבורים ביד חלשים". (ספה"ק)

*

"וטבח טבח והכין" (מ"ג ט"ז). אע"פ שלא נקבעו ימי חנוכה לימי משתה ומשתה, כבר נהגו רבים מישראל לעשות קצת שמחה בסעודה, ואומרים בהם ד"ת, ומספרים בניסים שנעשו לישראל, והרי הן כסעודת מצוה. דרשו רמז מהתורה שצריך להכין לחנוכה טבח טוב שנאמר "וטבח טבח והכין" קרי "וטבח טב חנוכה" היינו טוב להכין טבח לחנוכה. ועוד רמז "וטבח טבח" גימ' מ"ד, כמנין נרות חנוכה עם השמשים. (תנדי"א)

*

"ותרב משאת בנימין ממשאת כלם חמש ידות" (מ"ג ל"ד). "חמש" ר"ת חודש שבת מילה, שרצו היוונים לבטל מישראל. ו"חמש ידות" רמז לנס חנוכה שנאמר בו ה' פעמים "יד": "גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך". (ספה"ק)

*

רמז לברכות הדלקת הנרות בחנוכה מן התורה, שנאמר (במדבר כ"א ח'): "עשה לך שרף" - להדליק נר חנוכה, "ושים אותו על נס" - שעשה ניסים, "וראה אותו וחי" - שהחינו. (ספה"ק)

*

"וישתו וישכרו עמו" (מ"ג ל"ד). רש"י: ומיום שמכרוהו לא שתו יין ולא הוא שתה, ואותו היום שתו. לכאורה יש לשאול: יוסף שתה היות והכיר את אחיו, אך אחיו מדוע שתו הרי הם לא הכירוהו? אלא חז"ל אמרו (עירובין ס"ה) 'נכנס יין יצא סוד', והאחים חשבו שמא יוסף אמר אתן להם יין ובזאת ייבחנו אם מרגלים הם, אם לא ישתו סימן שמרגלים הם ומפחדים לשתות שמא יגלו את הסוד, לכן הוכרחו לשתות להוציא עילה זו מלבם. (גן רוה)

*

"וואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם" (מ"ב כ'). אמרו חז"ל (סנהדרין ק"י): קטן מאימתי בא לעולם הבא? ... משעה שיענה אמן. רמז לכך נוכל ללמוד מהפסוק "וואת...הקטן תביאו אלי" - בזכות מה זוכה הקטן לעולם הבא, בזכות "ויאמנו דבריכם" - היינו שמלמדו אביו לענות אמן אחר כל ברכה ששומע. (ליקוטי בני שלשים)

אפשר להוסיף רמז נוסף לכך מלשון הכתוב בהמשך דברי יוסף לאחיו (מ"ב ט"ו) "כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה" - "בבוא אחיכם הקטן" סופי תיבות 'אמן'. (וכל מאמינים)

*

"מאי חנוכה דתנו רבנן"

מובא (מסכת שבת דף כ"א): מאי חנוכה דתנו רבנן בכ"ה בכסלו יומי דחנוכה...כשנכנסו יונים להיכל טמאו כל השמנים בהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד ונעשה בו נס והדליקו ממנו ח' ימים...ע"כ.

יש מפרשים "מאי חנוכה" מהו סודו של חנוכה? ד"תנו רבנן" את הכח לעמוד איתן נגד הצוררים שלנו, להנחיל לנו את חג החנוכה ירשנו מה"תנו רבנן" מלימוד התורה. ו"חנוכה" בגימ' "טף" לרמז לנו כי עיקר זכות לימוד התורה הוא הלימוד של הטף – "תינוקות של בית רבן".

אם נתבונן היטב בדברי הגמרא נראה כי כאן טמונים לנו ג' יסודות בהצלחת התורה ושמירת מצוותיה.
א. צריכים אנו לדעת כי עיקר ההצלחה בתורה ובמצוות – כאשר שומעים אנו בקול ההורים אשר מורים לנו את דרך ד', כי אצל "בן סורר ומורה" תחילתו היתה "איננו שומע בקולנו" לא שמע בקול אביו ואמו. ומצינו אצל אברהם אבינו בניסיון העקידה "וילכו יחדיו" – עיקר ההצלחה לעמוד בניסיון אשר זכותם עומדת לנו לעד, שהלכו יחדיו האב והבן, כל מה שאביו אמר לו שמע בקולו.

דבר זה מצינו גם בנס חנוכה כמו שאנו אומרים בתפילת "על הניסים": "בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו", הנס קרה בימים אשר ההורים והבנים הלכו באותה דרך, **חשמונאי ובניו** ולכן זכו לניצחון. וזה הרמז: "וכשגברה מלכות בית **חשמונאי** ונצחום" – בס"ד גברו ונצחו כי היו "חשמונאי ובניו" דייקא.

ב. צריכים אנו לדעת שאין להתיימשך אף פעם בלימוד התורה, ואפילו אינו יודע רק קצת מקרא, משנה, וגמרא, ישתדל ללמוד בכל כוחו ביגיעה, וקצת שמן - התורה שיש בלבו ידליק בחמימות ובהתלהבות אזי יזכה להיות ת"ח גדול, וכמו שמצינו אצל רבי עקיבא, רבי אליעזר בן הורקנוס, וריש לקיש, אשר ע"י רצונם העז ללמוד תורה זכו ונהיו לגדולי עולם ומאורי ישראל.

וזה הרמז: "לא מצאו אלא **פך אחד של שמן**...ולא היה להדליק בו אלא ליום אחד ונעשה נס והדליקו ממנו ח' ימים" – לא התיימשכו שיש להם פך אחד בלבד, אלא עם מה שהיה להם קיימו את המצוה והדליקו את המנורה, והקב"ה עזר להם ע"ד "הבא להיטהר" מכיון שהם באו "וטהרו את מקדשך" - "מסייעין אותו" ארע להם נס ודלק שמונה ימים.

ג. צריכים אנו לדעת אם רוצים להצליח בלימוד התורה ויהיה אורו זך שיעלה לרצון לפני השי"ת – לזה צריך הדרכת **הצדיק**, אשר ע"י זוכים ללמוד את התורה לשמה ולקיים מצוות ומעש"ט שיהיה תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם.

וזה הרמז: "שהיה מונח בחותמו של כהן גדול" - היינו ה"שמן" שמרמז ל"נר מצוה ותורה אור" צריך לזה **חותמו של כהן גדול** – הצדיק והדרכתו.

ויה"ר שע"י אור החנוכה נזכה במהרה לאורו של משיח בגאולה השלימה אכ"י"ר. (באר יחיאל)

"עז שתכלה רגל מן השוק" אנו צריכים להדליק נרות חנוכה בכזאת התלהבות עד שכל אלה הנמצאים בשוקים וברחובות יכנסו לבית המדרש ויקוים, ומלאה הארץ דעה את ד'.
(כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט בעל "**חכמת אליעזר**" זצלה"ה)

חנוכה בחצר הקודש

הדלקת הנרות ע"י כ"ק מרן אדמו"ר
בעל ה'חכמת אליעזר' זצלה"ה

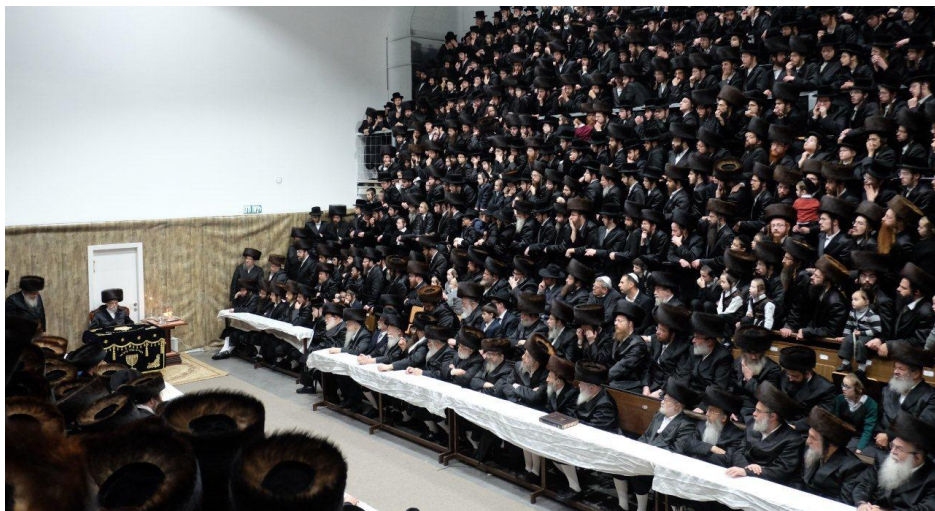
הדלקת הנרות ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דמי חנוכה ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דמי חנוכה ע"י כ"ק מרן בעל ה'חכמת אליעזר' זצלה"ה

בזמירות לכבוד חנוכה לאחר הדלקת הנרות

נקודה למחשבה – ה'סביבון'

א. מנהג ישראל לשחק בימי החנוכה בסביבון, והרבה טעמים נאמרו מפי צדיקי הדורות על מנהג קדוש זה. אחד הצדיקים אמר על כך טעם נפלא: הסביבון עומד על חודו ומסתכל בגאווה לכל הצדדים כאומר ראו את כוחי, ראו באיזו מהירות אני מסתובב... אך מיד כשמסתיים הכח שהפעיל בו המסובב הוא מאבד את הכל ונופל על פניו.

כך גם כשהקב"ה עושה נס ומוסר רבים ביד מעטים וגיבורים ביד חלשים, לפעמים האדם מתגאה במעשיו ובהצלחתו ושוכח מי נתן בו כח לעשות חיל, אך ברגע שנפסקת פעולתו של מסובב כל הסיבות הוא נופל על פניו בחוסר אונים...

(עלון 'מתיקות הדף היומיי' – פרי' וישב)

*

ב. עוד טעם למשחק זה, המסמל את המאורע של הזמן, ומרמז לדורות עולם – לחזק את אמונתנו, ולא להתייאש ברגעים הקשים והאפלים ביותר, כאשר נדמה שאין עוד חלילה שום הצלה, כבימי המלחמה ביונים, בהיותם רבים פי כמה יותר מהיהודים ובטוחים היו בניצחונם, הנה בא מאת הקב"ה שהוא מסבב כל הסיבות רק 'סיבוב' אחד והכל השתנה לטובה.

*

למען תספר

רבי העשיל אחד מגדולי ישראל לפני כ- 390 שנה, התפרסם כבר בילדותו כפיקח וממולח. פעם בערב חנוכה שאל המלמד את התלמידים ב'חדר': כמה נרות בסך הכל מדליקים בחנוכה? מי שיענה הראשון את התשובה הנכונה יקבל חופש לחנוכה!

מיד קפץ העשיל הקטן וענה: ארבעים וארבע נרות! התפלא המלמד ושאל: כיצד זה ידעת את התשובה כל כך מהר? השיב העשיל: הרי זה פסוק מפורש בתהלים (קכ"ד) "הפח נשבר ואנחנו נמלטנו", 'פח' בגימ' 88, ואם הוא נשבר לשניים כל חלק 44 ואז: "ואנחנו נמלטנו לחופש מן ה'חדר'..."

*

באחד מימי חנוכה נכנס פתאום הצדיק רבי נחום משטיפנשט זצ"ל לבית מדרשו וראה אנשים יושבים ומשחקים במשחק ה"דאהם" (דמקה) כמנהג העולם בחנוכה. האנשים בראותם כי רבם נצב עליהם נבהלו מאד.

פתח הצדיק ואמר: הידעתם את כללי משחק זה? שתקו האנשים.

אמר להם הצדיק: אני אגיד לכם את הכללים: נותנים אחד בשביל לקחת שנים, שני צעדים בבת אחת אסור ללכת, הולכים רק למעלה ולא למטה, כשמגיעים למעלה – אפשר כבר ללכת לכל מקום שרוצים...

(ס"ח)

*

חידת השבוע: קח מציאת יוסף, אל בגדי יוסף, ומחיר יוסף, אל תוספת יוסף, ותמצא 'חנוכה'?

הפתרון: וימצא יוסף תן [בראשית ל"ט ד'], וילבש אותו בגדי שש (וי) [בראשית מ"א מ"ב], וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף (כ') [בראשית ל"ז כ"ח], עדות ביהוסף (ה') [תהלים פ"א ו'] .

*